

השוחרט פרק שני חולין

לה.

עין משפט נר מצוה

צה א מיי פ"ג מהל
שאר אבות הטומאה
הלכה א:
צו ב מיי שם הל"ב:
צו ג מיי שם פ"ג הל"א
ופיי מהלכות מעמאי
משכב ומושב הלכה א:
צה ד מיי פ"ג מהל
שאר אבות הטומאה
הלכה א:
צו ה מיי שם ופ"ג שם
הלכה ד:

שיטה מקובצת

א דאמרין בפ' בתרא
דיומא אל תטמאו בהם:
והי מדר' יונתן וכו':
ג הוא דמייחנן לה והיא
גופה: ד וקס"ד דכ"ש
חולין: ט והא דאמרין בפ'
ב"ש גבי והבשר לרבות:
ו גיל דהאי מקשה סבר
דטעמא דהאובל שלישי
הוי שני משום דכיון:

רבינו גרשום

אסור לאכול ומותר ליגע.
כלומר אסור לאכול תרומה
ומותר ליגע: אלא קודש
מקודש בלבד. כלומר אם
אכל שלישי של קדש
משום מדרס לפרושים.
כלומר טעמא לחכמים
בבגדים שהן מושב חוב:

דליכא כוים צנדי אכילת פרס. דחיוז אוכל תרומה צנומאת הגוף
לא הוי אלא צנדי ואין שום אכילה כשיעור מנטרפת צין כוים דכל
אסורין וצין ככותבת ליה"כ אם שהה מתחלת אכילת השיעור ועד
סופה יותר מכדי אכילת פרס שכן נמנה תורה שיעור לשהיית אכילה
צנדיה המנוגע שהקפידה תורה צנומה
צו שיעור אכילה לטמא צנדים ואותה
אכילה נשתערה צנדי ככר של עירוב
והיא ד' צינים וצנוז הדמעה תצלי
תרומה מועטין וכי אכיל מן המקפה
פרס לא אכל מן התצלין כוים עד
דאכל מן המקפה טפי מאכילת פרס
וצטפי לא מנטרף כוים ואין כאן
אכילת תרומה צנומאה אכל ראשון
ושני אין נאכל צנוז הדמעה דאפילו
צחולין מהני שני (א) ועוד דשני פסיל
ליה לתרומה דפתוכא ציה מן שמעת.
וקשיא לי מ"מ היכי ספיני ליה מידי
דפסיל לגופיה לתרומה והא מוזהר
הוא מלפסול את גופו דאמרין אצפ"ח
דיומא (דף פ:) אל טעמא צוהם
ונטמתם (בס) מכאן לטומאת גוייה
דאורייתא ואפילו למ"ד דרצנן אסורא
מיהא איכא ועוד ליטנא דהש"ס
דפרין (גד) ספיני ליה מידי דפסיל ליה
לגופיה משמע דלאו מתצלי תרומה
פריך אלא מדספיני ליה שלישי של
חולין. ונ"ל דצחולין גרידא קאי רישא
דמתינתין הראשון שצחולין כו'
והשלישי נאכל אפילו הוא נזיד הדמעה
ונגע צנדי לטומאה וה"ל שני שלישי

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה דליכא כוים
וכי דלפי' תצלין מהני
שני. ר"צ פי' כשעשה על
טהרת תרומה: (ב) ד"ה
אלא וכו' דעביד: (ג) רוב'
ד"ה האובל וכו' אכל אובל
שלישי: (ד) ד"ה אין לך וכו'
לך חזן דפסיק' דפסחים ממת
ואפי' רבי חייה בר אבא
אמר ד' יוחזק דפליג:

הגהות מהר"ב נשבועה

א ד"ה האובל וכו'.
דהאובל חמור ממגע
הוא. ר"צ עין מהש"ס
מהדורה בתרא אסור
האמת ודלא כחמור מהר"מ
שם: ב ד"ה א"י היט אף
לחולין שנעשו על טהרת
הקדש. ר"צ עין מהש"ס
מהדורה בתרא והוא שם
שלא במקומו:

מוסר רש"י

האובל שלישי של
תרומה עצמה. וי"ש
שלישי של חולין אסור
על טהרת תרומה. אסור
לאכול ומותר ליגע.
בתרומה, דלשני נעשה גופו
אלה שלישי כמו מהאכל
שאלו אסור לאכול תרומה
אבל מותר ליגע בתרומה
(צו). מדרס. אכ הטומאה
לטמא אדם וכלים כמדרס
הזב שטמא אדם וכלים
בכתיב (ויקרא טו) ואש
אשר יגע במשכו יכנס
בגדיה לפרושיה. לאוהי
חוליתן צטהיה (ויגיה יח)
כלומר כשם שמדרס טמא
אדם ובגדיו כך צנדי שם
האין מדרס לפרושים (דה)
אבל כאלו לא שטמא, גורו
דל. לאובלי תרומה.
הניס, וכל אלו מעלות
מדברי פוסקים שאמרו
שאין שמיטת טעמין על
אלו חשובה שמיטה אלא
אלו, ומתוך שהן אלו אכל
אלו כאלו לא שטמא, גורו
בין צנדיהן שמה ישבה
בין אשמו מה והי הן
מדרס הנדה (ויגיה שס).

אבל תרומה בניגיה נמי אסור. אע"ג דאין עושה רציעי ה"א
דאסור ליגע דגורין שלא יבא לאכול: **האובל שלישי**
ש' חולין שנעשו על טהרת הקדש טהור לאבול בקדש. כמו שאינו
עושה רציעי והא דנקט אוכל ולא נקט מגע שאינו עושה רציעי
אם נגע בקדש צנומא נקט א' דהאובל

חמור ממגע דהא אוכל את שלישי
הוי שני לקדש וא"ת לענין מאי הוי
שלישי כיון דאוכלו הוי טהור אפילו
לאכול בקדש וגם אם נגע בקדש אינו
עושה רציעי ונראה דנ"מ לני הא
[דמתן] (דמניא) צפרק קמא דטהרות
השרץ מטמא ששה ופוסל אחד
בקדש צנדיא קדש אמרו בקדש מקודש
כמו חלות תודה ורקיקי נזיר שנשחט
עליהן הזבח והמנחות שקדשו צכלי
אכל חלות תודה ורקיקי נזיר שלא
נשחט עליהם הזבח ומנחות שלא
קדשו צכלי אינן לא קדש ולא כחולין
אלא הרי הן כתרומה והשרץ מטמא
בהן שנים ופוסל אחד והשחט לענין
זה יש בהן שלישי דשזב אין שומטין
עליהם הזבח ואין מקדשין המנחות
צכלי דמו לא חזו לקדושת הגוף וא"ת
רבי יצחק כמאן לא כר"א ולא כרבי
יהושע דלרצה צר צר חנה לרבי
יהושע אין צהן שלישי כלל ולעולם
הא דקאמר רבי יהושע שלישי שני
לקדש אהיינו אף לחולין שנעשו על
טהרת הקדש ש' כר"א הא אמר
שלישי שלישי ונ"ל דקסבר רבי

יצחק דר"א ורבי יהושע לא איירו אלא שלישי של חולין שנעשו
על טהרת תרומה שטהרתה טומאה היא אלא הקדש אכל
(א) אוכלין שלישי של חולין שנעשו על טהרת הקדש טהור
לאכול בקדש וא"ת תקשה מתינתין דטהרות לרבי יצחק דקתני
שלישי צנתרומה פוסל ופירשתי לעיל דאירי צנעשה על טהרת הקדש
ו"ל דמסקינן תנאי היא:

אין לך דבר בו אלא קדש מקודש בלבד. מה שפירש
צקונטרס דרציעי בקדש מעלה דרצנן היא מוקתני לה
צה' מעלות אחרונות צחומר בקדש דאמר התם דלית להו דררא
דטומאה דאורייתא אין נראה דהא חשיב נמי צה' מעלות אחרונות
כלי מנטרף מה שצטוכו לקדש וצירוף הוי דאורייתא לרבי (ט) יונתן
דפסיק דפסחים (דף ע"ג) ואפילו רבי חייה בר אבא דפליג עליה
התם ואמר צירוף דרצנן הוא הא איהו מוקי לה כר"ע ור"ע ס"ל שלישי
צחולין דאורייתא ו"כ רציעי בקדש נמי דאורייתא דקרי כאן והצבר
אשר יגע צכל טמא לא יאכל (א) והא דקרי רציעי בקדש (ב) כל
שמה (דף ע"ד) מעלה צעלמא לאו משום דהוי מדרביה דהא צציר כפרמו
אוכל בקדשים קרי ליה נמי התם (ט) מעלה אע"ג דהוי דאורייתא כדדרשינן
צהערל (יבמות ע"ד) וקאמר נמי התם דוהצבר לרבות עלים ולצונה הוי
מעלה ולקמן (דף ע"ג) מוכיח מנייה דחיצת הקדש דמשכרת דאורייתא
והא דאמר צב' (ט) (כל הפסולים) (ומהם דף ע"ד) גבי והצבר לרבות
עלים ולצונה לפסולא צעלמא לאו פסולא צעלמא דרצנן אלא למימר
דלאו למלקות דלא יאכל מרבה ליה אלא ליפסל מהקרבן קאמר
דמקבל טומאה ועולם פסולה דאורייתא והא דאמר צפרק חומר
בקדש (מגינה דף כ"א) דה' אחרונות לית להו דררא דטומאה דאורייתא
ר"ח ל"ג דאורייתא ואפילו גרסינן דאורייתא ה"פ דכה"ג צחולין ליכא
דררא דטומאה דאורייתא דרחוק הוא מטומאה ומה שמדקדק צקונט'
צפסחים דלא משכח רציעי בקדש למ"ד טומאת שחקה לטמא אחרים
לאו דאורייתא ואין אוכל מטמא אוכל דהיאך יכול לצא לרבי רציעי
שרץ כלי וכלי אוכל ואוכל משקה הרי אין כאן אלא שלשה ואין זה
קושיא דמשכחת ליה שפיר ע"י עלים ולצונה ואע"ג דר"ל מציעי ליה
לקמן אי מהני חיצת הקדש למימני ציה רשון ושני ההוא אמורא
דאמר צפסחים דאין אוכל מטמא אוכל סבר דמוזין צו ראשון ושני

הגהות מהר"ב

אמר רבי האובל שלישי של תרומה עצמה
אסור לאכול ומותר ליגע ואיצטריך דעולא
ואיצטריך דרבי יונתן דאי מדעולא הוה
אמינא הני מילי בחולין שנעשו על טהרת
תרומה אבל תרומה בניגיה נמי אסור
איצטריך דרבי יונתן ואי מדרבי הוה
אמינא הני מילי תרומה אבל חולין באכילה
נמי שרי צריכי יתיב רב יצחק בר שמואל בר
מרתא קמיה דר"ג ויתיב וקאמר האובל
שלישי של חולין שנעשו על טהרת הקדש
טהור לאכול בקדש שאין לך דבר שעושה
רביעי בקדש אלא קדש מקודש בלבד
מתיב רמי בר חמא שלישי שני לקדש ואין
שני לתרומה בחולין שנעשו על טהרת
תרומה אמאי הא לאו קדש מקודש הוא א"ל
הנח לתרומה שטהרתה טומאה היא אצל
הקדש ומנא תימרא (ג) דתנן בגדי עם הארץ
מדרס לפרושיין בגדי פרושין מדרס לאובלי
תרומה בגדי אוכלי תרומה מדרס לקדש
אמר רבא מדרסות קאמרת שאני מדרסות
שמא
על טהרת תרומה וזה הכא כיון דנזיד הדמעה הוא י' על כרחיך
שנעשה על טהרת תרומה צעי למיכליה וה"ל חולין שנעשו
על טהרת תרומה ואי אמרת שלישי דידהו פסיל גופא לתרומה
ספיני ליה להאי כהן מידי דפסיל לגופיה ואמי למיכל תרומה
אצתריה. הגה לנזיד הדמעה דליכא כוים צנדי אכילת פרס הלך
לאו חולין שנעשו על טהרת תרומה הוא דאמאי קרית ליה צטהרת
תרומה משום צצלין דפתיכי ציה הנהו לית צהו כוים תרומה צנדי
אכילת פרס דמקפה הלך לא צעי למיכליהו צטהרת תרומה והו
להו חולין גרידי: אסור לאכול. צתרומה: ומותר ליגע. והיינו נמי
כדעולא (גד) אלא דעולא איירי צשלישי צחולין שנעשו על טהרת תרומה
רבי יונתן (א) איירי צשלישי תרומה עצמה: ה"מ. דאמרין נפסל
מלאכול דשמע אכל מותר ליגע היכא דשלישי שאכל הוה חולין אכל
תרומה לא ואי מדרבי צו: אלא קדש מקודש. א"כ היה
שלישי של קדש מקודש דהאי שלישי (ב) עביד רציעי בקדש מעלה היא
דרצנן דהא גצי מעלות דחומר בקדש קתני לה (מגינה דף כ"א) צה
מעלות אחרונות דאמרין התם (שם כ"א) לית להו דררא דטומאה
מדאורייתא וכי תקינו צצנן צשלישי דקדש מקודש הוא דתקון. ואע"ג
דמתינתין לה צצקו' ממוסר כיוסריס לאו ק"ו דאורייתא הוא דהא
משלישי תרומה הוא דמתינתין א והיא גופה לאו כתיבא צצהדיא
ואסמכתא צעלמא הוא מדע דהא גצי מעלות מנייה וק"ו דכוותיה
אמרין צצמכת טוטה צפרק כשם (דף כ"ט) דאמרין ק"ו מאוכל
הצב ממתמ טבול יוס דעביד רציעי בקדש והוא גופיה לאו מכתב
כתיב ולא צק"ו אמי: קדש מקודש. קדש אמור שקדש גופו כגון צצר
קרצן וחלות התודה שנשחט הזבח עליהם ומנחות שקדשו צכלי אכל
שלישי של קדש המקודש צקדושת פה לא והכי מפרש צצרייתא
דמסכת טהרות צצ"ק [ה"ד] וכיון דלא עביד רציעי לא פסיל לגצרה וקס"ד
צוכ"ש חולין שנעשו על טהרת תרומה: והא לאו קדש מקודש הוא.
וקפסיל ליה לגצרה ואפילו שני נמי עביד ליה: טומאה היא אלא
הקדש. ושלישי דידה מספקין ליה צצני לגצי קדש ומשה' פסיל
לגצרה: אמרי לפרושיין. הרי הן אלא פרושין צמדרס הזב דטעמא
אדם והני נמי מטמו להו מדרצנן: פרושין. אוכלי חולין צטהרת:

ור"ל סבר דאוכל מטמא אוכלי: בחולין שנעשו על טהרת תרומה ואמאי הא לאו קדש מקודש הוא. נ"ל דהאי מקשה סבר דטעמא ה הוא דהאובל
שלישי שני הוי משום דכיון דלאו מזהר לשומרו מליטמא וליגע צצני איכא לנספוקי נמי דלמא נגע צראשון וסבר כעולא צצנעשו על טהרת הקדש נמי
שלישי שני מהאי טעמא ולית ליה דטהרתה של תרומה טומאה היא אלא קדש אלא שמיטת תרומה חשיבא לשמירה אלא קדש ורבי יצחק משני דוקא
צשלישי הנעשה על טהרת תרומה הוי אוכלו שני דטהרתה טומאה היא אלא הקדש אכל שלישי הנעשה על טהרת הקדש הוי אוכלו טהור לאכול בקדש
כמו שאינו עושה רציעי ולדידיה תרומה טהורה נמי מטמאה קדש ולהכי קאמר מנא תימרא דממאי דשלישי שני אין להוכיח לפי סברת המקשה ומייתי
מבגדי אוכלי תרומה מדרס לאובלי קדש ואין נראה לו לחקן צין מדרסות פיירי ורבה משני דיש לחלק ולא חיישינן צצירי שמא נגע במדרס נ"ל:
שמא